

25
כ"א תמוז תשכ"ד

גבעת - חיים

בשבת תשכ"ד מס' 709 24.1.64

יומן המזכירות

המזכירות המשיכה את הדיון על חכנית הוצאות הקיום חשכ"ד. סוכם שזכריה ברנשטיין וצבי קפלן יעמדו לרשות המוסדות השונים להתייעצויות במידה ויתעוררו דרישות לשנויים. לאחר מכן תמשיך המזכירות בבירור ותביא את החכנית לאישור למועצת המשק.

מתקיימת עתה בחירות למועצה האיזורית עמק-חפר. סוכם להציע כנציגי משקנו את החברים: יהושע מדיני, חיה פלק ואבי תירוש.

פננתו הציג את הצורך בתוספת עובדים לרפת. הועלו הצעות וסוכם להמשיך בדיון אחרי בדיקת הצעות אלה.

יואל קציר הציג את חכנית העבודה לשנת חשכ"ד והוחל בבירור.

ענף הכותנה פנה לאשר רכישת מכוונת חדשה: קטפת נוספת, מחרשה ורכב להובלת העובדים. מאחר והצעות הענף אינן חורגות מחכנית ההשקעות המוסכמת, סוכם למסור את הבצוע לידי עובדי הענף, יחד עם רכז המשק והגזברים.

יובל הדרי מסר על רצונו להמשיך בהוראה במשק עד סוף שנת הלימודים, על אף עזיבתו את הקבוץ.

התקיים דיון עם גיורא מגל על הצורך להוסיף חבר לצוות העובדים במטע תוך זמן קצר. אחרי בירור קשה סוכם כי אלון אלדר יכנס לעבודה במטע מוקדם ככל האפשר.

התקיים דיון על גיוסו של שלמה דרך לתנועה. מזכירות הקבוץ מבקשת אותו לעבודה בהוצאת הספרים וב"אפעל" היות ושלמה לא השתתף באספה הוחלט לדחות את ההכרעה.

כנציגים למועצת הקבוץ הדרובה - נוסף לצירים הקבועים שלנו - נבחרו: צבי קפלן, דוד אתר, יצחק המאירי, אשר מאיר, ליווה קרסניאנסקי. צבי קפלן בקש לבחור ביואל קציר במקומו. התקיים דיון על חיטול העבודה השכירה בחרושת. השתתפו בדיון: יצחק המאירי; אורי יזהר, ליווה ק. והרברט.

יואל הודיע כי הוא מקבל את אי-בחירתו כציר למועצת הקבוץ כהבעת אי-איומן במילוי תפקידו ומבקש את שחרורו מן התפקיד. הוחלט לכלול את יואל בין צירי המועצה, והובע צער של כל האספה על פירוש זה של הבחירות באספה הקודמת.

נמשך הדיון על חיטול העבודה השכירה בחרושת. השתתפו: זכריה ב. פרנסו; דוד אתר, ישראל גלר. הבירור טרם הסתיים. יובל הדרי הודיע על עזיבתו את הקבוץ.

XXXXXXXXXX

בקרוב תפתח

תערוכת הספר לחבר

הכינו הזמנותיכם

אזכרה לחיים גבעת - חיים
במלאות 30 לפטירתו
תקיים ביום א', 26.1.64, בשעה 9:15 בערב, בחדר-האוכל

א. הקבוץ להקמת הישוב או המפעל שיו הקבוץ רק
ב. על יס
ג. הצעות
1. מפי הק לה בח
2. מפי הק לב הע
3. השו יו העצ במפ
4. לכל בשא שית
5. הוש המו העצ
6. ייח שחל
7. מפע שכי שלש הקב
8. מפעל בהס
9. לא ל לשוח
10. יש ל לפדו
מועצת העבודה השכירה בהתא מהקבוץ.
ג. לקו
יום א' 19.1
יום ב' 20.1
יום ג' 21.1

מחוז הצעות מזכירות הקבוץ לקראת מועצת הקבוץ

עבודה שכירה בחרושת, במלאכה ובמפעלים

א. הקבוץ מחייב קיום מפעלי חרושת בישוביו בצד המשק החקלאי, אך כל תכנון להקמת מפעל מותנה קטגורית באפשרות קיומו על עבודה עצמית בלבד של חברי הישוב או על ידי שותפות עם ישוב קבוצי שכן. בהתאם לכך יש לבחון את סוג המפעל שיוצע ומגמת ההתפתחות הטבעיים בו. הקמת כל מפעל חרושת על ידי מזכירות הקבוץ רק אם מובטחים בו התנאים הנ"ל.

ב. על יסוד עקרון זה יפעל גם איגוד החעסיה הבין-קבוצי בהקמת מפעלים חדשי הצעות לגבי המפעלים הקיימים שקיימת בהם עבודה שכירה.

1. מפעלים קבוציים שמספר השכירים בהם הינו מועט יחסית - תבחון מזכירות הקבוץ את אפשרות קיומם על עבודה עצמית בלבד, ותקבע מועד סופי להחלפת השכירים בחברים. באם לא יהיה בכח המשק להחליף את השכירים בחברים, תחול לגבי מפעלים אלה החלטת השותפות כמוצע להלן.

2. מפעל שמספר השכירים בו הוא גבוה יחסית ולאחר שנבחן ע"י מזכירות הקבוץ והוברר כי אין אפשרות להחליף את השכירים בחברים - יועבר לבעלות משותפת של הישוב, הקבוץ, וההסתדרות. תנאי העבודה ויחסי העבודה המקובלים בהסתדרות יחולו על כלל העובדים במפעל.

3. השותפות בין שלשת הגורמים תהיה לפי חלוקה דלקמן: להסתדרות - לא יותר מ-1/3; לישוב - לא פחות מ-1/3 ולמעלה מזה, יחסית לעבודה העצמית המיועדת של הישוב במפעל. אחוז השותפות של הקבוץ בבעלות במפעל ייקבע בהתאם לכך.

4. לכל שלשת השותפים זכות דעה שווה, ללא קשר עם אחוז חלקם בשותפות, בשאלות עקרוניות כגון מספר העובדים השכירים, פיתוח והשקעות במפעל, שיחוף גורמים נוספים במפעל, וכן בבעיות אחרות אשר ייקבע בהסכם.

5. הישוב השותף במפעל יהנה מרווחי המפעל רק בהתאם לימי העבודה העצמית המושקעים על ידו במפעל, גם אם חלקו בשותפות עולה על אחוז העבודה העצמית המושקע על ידו.

6. ייחתם הסכם מיוחד בין הישוב לבין הקבוץ בקשר להנאה מרווחים במידה שחלק העבודה העצמית של המשק במפעל עולה על חלקו בשותפות.

7. מפעלים המשותפים לישובים מזרמים קבוציים שונים וקיימת בהם עבודה שכירה יחול עליהם העקרון הנ"ל של השותפות והיא תהיה בבעלות של שלשה גורמים: (1) ההסתדרות; (2) הישובים השותפים; (3) הזרמים הקבוציים אליהם משתייכים הישובים.

8. מפעלים אשר ההסתדרות (חברת העובדים) לא תצטרף כשותפה בהם - חוקם בהם שותפות בין הישוב והקבוץ בלבד.

9. לא יתקיימו בישובי הקבוץ מפעלים שקיימת בהם עבודה שכירה ולא הוכנסו לשותפות לפי ההצעות הנ"ל.

10. יש להבטיח זכותו של הישוב בהגיעו לעבודה עצמית מלאה במפעל המשותף לפדות את חלקם של השותפים האחרים במפעל, ולהחזירו לבעלותו המלאה.

מועצת הקבוץ תקבע מועד סופי לגבי בצוע כל ההחלטות הנוגעות לחיסולה של העבודה השכירה לפי הסוגים מפורטים. ישוב אשר לא יעמוד בחיסול העבודה השכירה בהתאם למועדים שייקבעו לגביו - תובא למועצת הקבוץ שאלת הוצאתו מהקבוץ.

XXXXXXXX

ג ל ה ק ו ר (טמפרטורות לפי מדידות כיתה ו')

מינימום	מקסימום	8 בנוב
1	11	5
1	11	1 1/2
2	10	7
19.1 א'		
20.1 ב'		
21.1 ג'		

לפני המורה נא

כמו תכנון ממ 36.5 אג' לאלה מלפ 35 בשנה מבכירות

התח החדשה מע בשוק, כי מילאו את והדבר המ לנו עתה

בכדי עמדות. ו שני הגור

הדבר בו עדין כ תוצאות טו אותו מספר קנינו גם גדולה יות

עם ה המותר. ב תנאי ההזנ העגלים לב

הוצא

כך שלכסוי

ההשג לרשותנו. אולם באספק השיא בחלב, השנה הקודם בהתחשב בעו את העדר, ה

גם הת כמו קש. ולא יבלנו

ברפת לנו תנאים לניצול מלא לא השכיל ל וטכום דומה

ב ח ק ל א ו ת

ר פ ת

לפני סיכומים כטפיים של תשכ"ג, ואפשר לציין כל גם השנה נתנה הרפת
תמורה נאותה. ההכנסה הכוללת היתה

חלב	.....	304,000 ל"ר
בשר ובהמות שנמכרו לגידול	.....	166,000 "
סה"כ	.....	470,000 ל"ר

כמות החלב הכללית היתה כמעט שווה לזו שלפני שנה - עקב הקפאת הענף לפי
תכנון ממשלתי. התמורה עבור ליטר חלב היתה גבוהה יותר החל מחודש אפריל 1963
36.5 אג' לעומת 32 אג' במחצית הראשונה של השנה. מחירי הבשר היו שווים
לאלה שלפני שנה, אך כמות הבשר גדלה, כי השנה מכרנו 53 פרות לבשר לעומת
35 בשנה הקודמת, היות ואסור היה לנו להגדיל את העדר. נוסף לכך מכרנו 8
מבכירות לפני ההמלטה, בסכום כולל של 12,000 ל"ר.

התחלנו את שנת תשכ"ד בערך באותו מספר פרות כמו תשכ"ג - 160, אך השנה
החדשה מעמידה אותנו לפני מצב אחר לחלוטין. יש מחסור בחלב ובתוצרת חלב
בשוק, כי הצריכה גדלה באופן ניכר ונוסף על כך חלק מהמשקים המושביים לא
מילאו את מכסת הייצור שהוטלה עליהם, כך שאנו יכולים להגדיל את עדר החולבות
והדבר המגביל אותנו הם תנאי השיכון. אנחנו לא חקטנו את מספר העגלות ויש
לנו עתה מספיק עגלות הרות בכדי להגיע בחודש אפריל-מאי ל-200 חולבות.

בכדי לשכן את התוספת ציפפנו את הפרות בסככה והוספנו לכל רבע עוד 6
עמדות. בשני רבעים הטידורים הדרושים הם כבר גמורים - לשבח המסגריה -
ושני הנותרים הבטיחו להשלים בימים הקרובים.

הדבר החשוב להגדלת מספר החולבות הוא השנוי במכון החליבה. אמנם חסרים
בו עדין כמה גמירות (הדבר דומה למעיל חדש בלי כפתורים) אך כבר עתה יש
תוצאות טובות בהגדלת הספק בחליבה, כך שאפשר יהיה מבחינת החליבה להעמיס על
אותו מספר חולבים מספר הרבה יותר גדול של פרות חולבות וזה בא בדיוק בעתו.
קנינו גם בריכת צינון נוספת לחלב כי המיכל הקיים איננו מספיק לקרר כמות
גדולה יותר של חלב בחודשי הקיץ.

עם הגדלת מספר החולבות מצטמצם המקום לעגלים שהם בלאו-הכי בצפיפות מעל
המותר. בתנאי גידול מהיר של עגל לבשר קובעים תנאי השיכון לא פחות מאשר
תנאי ההזנה, ואמנם יש הרבה משקים המגיעים לתוצאות טובות יותר מאתנו במשקל
העגלים לבשר. אנו מצווים לבנות דיר עגלים נפרד ולהתמסר לשטח זה.

הוצאות הענף היו:	מזון	.....	254,000 ל"ר
	הוצאות שוטפות: ביטוח		
	הזרעה וכו'	.....	35,000 "
	2595 ימי עבודה	.....	41,000 "
	סה"כ	.....	330,000 ל"ר

כך שלכסוי הוצאות כלליות, רביית, הפחתה ורווח נשאר סכום של 140,000 ל"ר.

ההשגים בשנה זאת היו, כמו בשנים קודמות, ניצול יעיל של המספוא העומד
לרשותנו. גם השנה כמות התערובת היא כ-50% של ההזנה בסה"כ - כ-620 טון.
אולם באספקת הירק היו תקלות ואיחורים בקציר במיוחד בחודשי האביב שהם חודשי
השיא בחלב, וכך קרה שבחודשים מרץ-אפריל-מאי היתה לנו ירידה בחלב לעומת
השנה הקודמת. לפי הסיכומים הירידה היתה בממוצע של 150 ליטר לפרה, אולם
בהתחשב בעובדה שלא הגדלנו את העדר הירידה היחסית לעומת תשכ"ג, בה הגדלנו
את העדר, היא 250-300 ליטר לפרה.

גם החציר משדות הפלחה (יד-חנה) הוא באופן מיוחד גרוע ולמעשה ערכו
כמו קש. שני הדברים האלה גרמו לכך שמבחינה מקצועית היתה זאת שנת נסיגה
ולא יבלנו להפיק את התרובה ואתה את התמורה המקסימלית שניתן היה להפיק.

ברפת שלנו מושקע הון רב. יש לנו צוות טוב בעל ידע מקצועי רב, יש
לנו תנאים אובייקטיביים להזנה זולה יחסית (בת) וישייה חבל אם כל זה לא ניתן
לניצול מלא כי אי-אפשר להגיע לענף מספוא העומד על רמה נאותה, וחבל שהמשק
לא השכיל לראות את הדברים בזמן. היה יכול לחסוך עשרות אלפי לירות הפסד
וסכום דומה הכנסות נוספות מהרפת.

הבעיה השניה היא כי במידה שהענף גדל ומספר ימי העבודה נשארים קבועים (כ-2600) - הרי העומס והאחריות המוטלים על כל עובד גדלים אף הם. וקורה, כשחסר אחד בצוות אי-אפשר להחליף אותו בעובד זמני והדבר הולך על חשבון יתר העובדים ועל חשבון ניהול ורישום בענף, וכל הזנחה בשטח זה שוב גורמת מצדה להפסדים ותקלות.

פרנסו

XXXXXXXX

ה מ ט ע ב ש נ ת ת ש כ ' ג

אם לדבר על המטע בכלל בארץ בשנת תשכ"ג הרי אנו רואים ירידה יבוליים בכל שטחי המטע, וזאת מכמה סיבות. הסיבה העיקרית היא כנראה העדר קרה אשר פגע בעיקר בגלעיניים (זויפים, אפרסקים) ובגרעיניים (תפוחים, אגסים); ישנה גם סירוגיות מסוימת והיות ושנת תשכ"ב היתה שנת שיא ביבולים, טבעי הוא כי בשנה שלאחרי זה מסתמנת ירידה מה. מובן שפגעים אלה לא פטחו עלינו והיתה ירידת יבולים. היו לנו 20 טון זויפים במקום 30 אסתקד, ואמנם 2 טון אפרסקים במקום 1/2 טון אסתקד, אך זו עליה מובנת מאליה במטע צעיר והיתה צריכה להיות יותר גדולה.

מצב ג האפרסקים הוא בכי רע, היות ולמעשה רק זן אחד בו מניב ואילו שני הזנים האחרים דרוש להם יותר קור מאשר איזורנו מסוגל לספק (יתכן ושוחח אלה יעלו חיוך על פני הקוראים ליד הפיזיולוגים, אבל מדובר בחורף "נורמלי"). נוסף על כך גן האפרסקים נטוע רובו על דיונה ומראה העצים הוא עלוב למדי.

באגסים היה לנו יבול בכורה של 7 טון וההכנסה היתה יפה. אנו מקווים להגיע השנה לפחות ל-30 טון אגסים.

יבול התפוחים הסתכם ב-70 טון לעומת 40 בתשכ"ב, אבל נוספו עוד 20 ד' עם ניבה ראשונה כך שלמעשה יבול התפוחים לא הגיע לכמות הקווה. גן א' - בן 6 - מרובה בפגעים שהראשון מהם הוא צורת המטע הנטוע בקווי גובה, דבר המקשה על העיבוד ובעיקר על ההשקאה. על נגע רבוי הזנים אנו מנסים להתגבר על ידי הרכבה - הרכנו כ-5 דונם והשנה אנו מתכווננים להמשיך ולהרכיב עוד 5 דונם, המעט מהזן "גולדן דלישט" שהוא כשלעצמו זן מעולה, אך באיזורנו אינו מגיע ליבולים והוא נגוע בחספוס הקליפה דבר המוריד את סוגו בשיווק. נסיון ההרכבה - אחרי כויתית העצים עד לזרועות - עלה יפה, התעוררות וצמיחה היו טובים ואחרי עונת גידול אחד מבדילים בקושי בין עץ מקורי ועץ מורכב.

מצבו של גן ב' (בן 4) הוא טוב מאד והוא מבטיח רבות לעתיד. בגן ג' האגסים הם יפים, אך התפוחים טובלים ממחלה עפצי השורש שאין לה תרופה ויש רק לקוות שבמשך השנים יתחזקו ויתגברו.

לבסוף נטענו השנה שתי חלקות חדשות, אחת של תפוחים ואגסים, 12 ד' כ"א, ו-12 דונם כרם מהזן קורנטיקי אשר אנו מקווים שיאריך לנו את עונת הבציר עד סוף אוקטובר.

בסיכום אין אני יכול שלא להעלות כמה בעיות קשות אשר בהן נחון המטע. אם מאיר במאמרו על הכרם כבר עמד בעיקר על חוסר כח האדם בענף, אני רוצה להדגיש כי חסרים לנו כמה דברים אלמנטריים המצויים בכל מטע ומטע בארץ: (א) אחריא על ההשקיה - דבר אשר נאלץ לעשות מרכז המטע. (ב) אחראי על חלקת הגלעיניים שאין לו "אבא" בכלל וגם זה נופל על מרכז המטע. (ג) אחראי על המיכון, אחראי על הטיפולים, ועוד. עד כאן המטע עצמו.

ומכאן לבעיה השרותים. שטח זה אינו מסודר כלל במשקנו. (א) אין אדם שאפשר לכנותו אחר-הפקידו כ"אחראי על משק המים. האדם אשר נקבע לכך עובד בזה בסך הכל שנה אחת ואין כמובן לדרוש ממנו יותר, בפרט כשהוא עובד לבדו. (ב) הובלה עובדים - אינני חושב להרחיב על כך אה הדיבור, הציבור רובו ככולו הרגיש את אי-הסדרים ששררו - אני רוצה רק להוסיף כי האחראי על ההובלה נמצא רוב השבוע בתל-אביב (כי הוא מרכז קניות) ומכאן חבינו מה עושים במקרה של חקלה באמצע היום.

בעיה נוספת היא הגיוסים של חברי המשק לבציר. אני אומר כל הכבוד לגיוסים אלה, אבל אם מישהו חושב שנוכל להמשיך כך הרבה זמן אינו אלא טועה. כל הגיוסים מבוססים על התנדבות ולזה יש כמובן החסרון הגדול שאין אתה יודע

(סוף בעמוד הבא)

(מ ט ע -

אף פעם כן מסודר של הקרובות נוסף על שבאם המשל לחכנון הא

לבסו המטע אצל (על אף הח בשביל המט תמיד באשט

בעיה נסינו לעש באספקה. מעד דפי ה

לסיכ יחול מפנה

שוב אנו למוחרקה ברצוננו האפשר.

בכדי לנצ המכוניות מציעים לחב ב-7.30 וב- מקווים ומב שני אוטומו ודי מילק - הרגל (סליר) המכוניות מ 4 מכוניות לפיקניק גד

החזרה הב 4 מכוניות אלה האחרונ

האוכל יח זה במנות א הדמיון הקו יובאו למקו מכצע מעי

(בעקבות שיע היא הכרת, א צורה חוקית על חשבון המ קצינים ה"צוותא" לב

(מ ט ע - המשך מהדף הקודם)

אף פעם כמה אנשים יבואו. לדעתו אנו צריכים להתחיל להכניס את המשק למשטר מסודר של גיוסים היות ואם ננסה לחזור את החזית היבוליים במטע לשנים הקרובות נמצא כי בעוד 5 שנים יהיו במטע בלבד כ-800 טון פרי - בלי פודסו נוסף על כך אין לדעתו כל הצדקה שוק חלק של הצבור משתף בגיוסים. ברור שבאם המשק רוצה לעמוד על העקרון של עבודה עצמית, עליו יהיה לגשת ברצינות לחכנון האסיפים והשתתפות הציבור בהם.

לבסוף לבעיה הפרי לבית. כידוע זאת בעיה קשה. על החברים לדעת כי המטע אצלנו נמצא במתח ריווחיות קטן ביותר. כמויות הפרי הן עדין מצומצמות (על אף התחזית דלעיל) ולכן ברור שאין המטע יכול להפריש חלק מחוצרת טוב בשביל המטבח. לכן הפרי המגיע למטבח מגיע לרוב במצב לא טוב (אם כי לא תמיד באשמת המטע).

בעיה נוספת היא חלוקת התפוחים לחברים אשר גם לה עדין לא מצאנו פתרון נסינו לעשות זאת דרך האספקה, אך הדבר לא ניתן לבצוע מחוץ חוסר מקום וזמן באספקה. עלינו יהיה למצוא לדבר זה את פתרונו ואני פונה לחברים להציע מעד דפי היומן או אישית - הצעות לבצוע החלוקה.

לסיכום אני רוצה לציין שוב כי המטע לא יוכל לעמוד בריווחיותו אם לא יחול מפנה בעיקר בתחום כח האדם ושכלול השרותים.

אאאא

ג'ורא פגל

ט י ו ב ש ב ט

ט י ו ל

שוב אנו מתכננים טיול משפחות למחרקה

ברצוננו לאפשר השתתפות המונית ככל האפשר.

בכדי לנצל הן את היום והן את המכוניות (1 שלנו ו-3 שכירות) אנו מציעים לחברים שני זמני יציאה - ב-7.30 וב-10. המשכימים קום - ואנו מקווים ומבקשים שהם יהיו רבים וימלאו שני אוטומובילים - יטעו עד להצטלבות ודי מילק - דליה-אל-כרמל ויעלו משם ברגל (סיירות מקצועית מובטחת). המכוניות מחזורנה למשך וב-16 יטעו 4 מכוניות ישר למחרקה ושם נפגש ב-12 לפיקניק גדול.

החזרה הבייתה - שוב בשתי "נגלות", 4 מכוניות ב-1.30 ושתי מכוניות ב-4 אלה האחרונים ממקום שעוד יוסכם עליו.

האוכל יחולק ע"י המטבח בערב לפני זה במנות אישיות, והמשפחות יוסיפו כיד הדמיון הקולני-צופי הטובה עליהן. יובאו למקום במרוכז.

מבצע מעין זה מחייב שיחזף פעולה ומשמעה מצד הציבור כלו. בהצלחה ועדת התרבות

(בעקבות שידור ברדיו - סוף מהעמוד הבא)

היא הכרח, אם לא אידיאל, וגם מחוץ לקבוץ - או שאחה עובד או שאחה גונב (וי"ו צורה חוקית וצורה לא חוקית). ללמוד? כן, למען עצמן ולתועלת הכלל, אבל לא על חשבון הכלל ולמען תועלתן אהה. קצינים במילואים, קצינים בפועל, קצינים לעתיד - הבה ננסה במסגרת ה"צוותא" לברר לנו את העניין, אפילו בצורה משפט ספרותי

פרנסו

לא חמ
התרגלו שהר
ענין והמעו
כך קר
ראשונה לבנ
שנה במשק,
הבנים קיים
המשפחתי במ
ההכתבה של
כלום לליבו
הקבוץ מגיל
היות
אותה ולעמו
צריכה לבוא
לי טענה לדו
לבין צעירי
על שאלות ש
בשטח זה טענ
הכרחיים להח
יודע איך קו
מופחתה את כ
שמעתי
ושוב מאשימי
לשבת בקבוץ
שחזרתי מהצב
תפקידו. וד
בטכניון ובא
"שגעונות")
מאחנו גם האנ
מצטט מהזכרון
החברים הזתי
במקרה כל עו
טוב שה
הציבוריות ה
שמעמידים לי
הסוס החורש,
ומי ישרת אור
פעם היו
בתקופה האוטו
להחליף אותה
עבודה גופנית
אחר (ורק באס

לא חמיד ממלא הרדיו תפקיד חיובי בחדר המטפחה. הבנים וגם ההורים התרגלו שהרדיו מטרטר בלי שבעצם מישהו מקשיב. אך יש גם שידורים שיש בהם ענין והמעוררים מחשבה.

כך קרה שבפתיחת מחזור חדש של שידורים על הדור הצעיר ייתרו שיחה ראשונה לבנים בקבוץ. דברו עם שלשה בנים כבני 25, גומרי צבא, אחרי היותם שנה במשק, ואני חייב להוסיף שהם הוציאו אותי משלוותי. יודע אני כי בעית הבנים קיימת. היא היתה קיימת בכל הדורות, היא קיימת בצורה חריפה במשק המשפחתי במושב, והיא קיימת בחנועה הקבוצית בצורה מיוחדת לה. אני חושב שהכתבה של עמוס מגגעת-ברנר בגליון האחרון של "בקבוץ" אינה מוסיפה ולא כלום לליבון הבעיה. באם להסתמך על הסטיכיה וההתפתחות הביולוגית של בני הקבוץ מגיל 25 עד גיל 50, הרי בסופו של דבר לא הוטפנו ולא אמרנו כלום. היות ובעית הדור השני היא מיוחדת בחיים הקבוציים, אנו חייבים ללבן אותה ולעמוד עליה בשיכוח חברי - אולי המלה ויכוח איננה פכונא ובמקומה צריכה לבוא ההדברות החברית בין שני הדורות - ואין גרוע מהשתיקה. אם יש לי טענה לדור הבנים הרי זה האלם. זה איננו רק אלם בין חברים מבוגרים לבין צעירים, כי לא נודע לי על ויכוחים ושיחות ערים בין הבנים ובין עצמם על שאלות שונות בחיינו, היו הם בתחום האידיאולוגי או בתחום המשק. יש לי בטחון זה טענות לבית הספר שלא ידע לטפח דיבור ובטוי חפשי שהם אמצעים הכרחיים להחלפת מחשבות ולהדברות חרדית, ואף לעצם גיבוי המחשבה. אינני יודע איך קרה הדבר שהבנים שלנו לא קבלו בירושה מהאבות לפחות במידה מופחתת את כח הדיבור והויכוח שהיה אחד הסימנים של דור המהפכה היהודית. שמעתי את קולם - קול אנונימי ברדיו של שלשה בנים בני הקבוץ והם טוב ושוב מאשימים אותי על שאינני מביין אותם. אין לי הבנה שהם אינם יכולים לשבת בקבוץ ולהיות בורג. "שנה של מה ישבתי על הטרקטור" מספר אחד, "מאז שחזרתי מהצבא, ונדמה לי שאני נהפך לסוס, סוס שכל החיים סוחב מחרשה וזה תפקידו. ודור הותיקים איננו מביין שאנו רוצים לראות את העולם, ללמוד בסכניון ובאוניברסיטה, להיות בחוץ-לארץ" - איננו רוצים להביין כל מיני "שגעונוח" (כדברי ה"ידור) שהם זכות הנוער "אחרת יש במגרתו של כל אחד מאתנו גם האפשרות של עזיבת הקבוץ שאנו קשורים בו בסנטימנטים רבים (אני מצטט מהזכרון), וצריך השנוי בגישה של הדור הותיק להיות במהרה כי מה יעשו החברים הותיקים (והמזדקנים) בלי דור המשך, ומאיך צריך את הדבר לעשות במקרה כל עוד הדור הקודם בכושר עבודה תקין...".

טוב שהקול היה אנונימי, אך הוא היה נציג הנוער הקבוצי לפני הציבוריות הישראלית. לי זה השאיר משקע מר בלבי. זהו זה? אלה הם התנאים שמעמידים לי על המשכו של הקבוץ? אני חייב להביין ולהסכים. מי יהיה הסוס החורש, ושל מי הידיים שיהלכו, ומי יכין אוכל במטבח לך ולאחרים, ומי ישיר אותך בחדר-האוכל, ומי יכין לך את הבגדים לקראת השבת? פעם היתה לנו עבודה גופנית אידיאל לחידוש חיינו של העם היהודי, אבל בחקופה האוטומטיזציה היא נשארת כי עדין לא מצויאו את המכונה המתאימה להחליף אותה במקום זה או אחר, ונכון שהתרחב הפער בין חברים העובדים עבודה גופנית וחברים אחרים, מבלינת העיפות אחרי העבודה - אבל זה נושא אחר (ורק באספה האחרונה מזרקה המלה "חוטבי עצים"!). בכל אופן העבודה

לא להשאיר, והרגשה פור הכשרה עי זימנה ב... החלוציות ואת אשר נצט היהודים ולהאמין אמת מיד... אחד משלנו בעלי המ... וזה היה מה שעם כי אכן ב... אלינו ש... ברחובות קוראים היו מאת... ללכת בדר... זה לזה... זכו לכך, להם, חזר... היה מאוש... וזכה חיי... נוח ולמען הז... אחרים. חבל

ל ז כ ר ח ב ר י ח י י ס ג ר י נ ב ר ג ז' ל

לא האריך ימים, חיים, כדי לעבור מן העולם, אבל ארכו ימיו כדי להשאיר, בשלביהן השונים של דרך חייו, חברים וידידים, זכרונות יפים והרגשה נוגה כי עוד אחד משלהם הלך לבלי שוב.

פולין בשנים 1934-1939; התפשטות עצומה של תנועת החלוץ וקבוצי הכשרה על פני עריה ועיירותיה, שבמקוריותה דמתה להתפשטות החסידות בשעתה, זימנה בצוותא צעירים מכל השכבות ומכל קצווי המדינה "החורגת".

בהכשרה בבריסק שעל נער בוג שם פגשתיו, את חיים. שם קבלנו את תורת החלוציות, ושם ענינו "נעשה ונשמע". הקדים חיים את ה"נעשה" בכל פעליו, ואת אשר עשה באמונה גדולה עשה.

נצטוינו להתפרנס מעמל כפינו, לכבוש עבודות שלא היו מקובלות על היהודים, להסתפק במועט, להסתגל לחיות בצוותא, ולאורך רוח רב, רב מאד, ולהאמין כי עלה נעלה אף על פי שנתמהמה. מידות אלה היו כאילו נמדדו לפי אמת מידותיו של חיים והלמו היטב את תכונותיו האישיות.

בריסק היתה עיר תוכה יהודים וברה גויים. היהודים לא הסכימו לראות אחד משלהם פונה לעבודות שיש בהן מעט שכר והרבה יגע - עסקו בזה הגויים. בעלי המפעלים, היהודים, לא נחגם לבם הטוב לראות אותנו עמלים ככל הגויים, וזה היה חיים כסדרן עבודה שהתציב בפניהם ושכנע אותם שגם אנו נוכל לעשות מה שעם הארץ עושה. היה ואמו לי "לא פעם גם אנו בעצמנו חייבים להשתכנע כי אכן ביכלתנו לעמוד בהתחרות ולבוא בקהלם בכבוד".

ביום מאי אחד, ואנחנו בעבודה במפעל עצים שעל גדות הנהר, ניגש אלינו שליח ולחש באזננו "פוגרום בעיר, שובו חיכף לבית הקבוץ". חזרנו ברחובות מחזה של "עיר ההרגה", אין גפש חיה, מאתרי השערים המוגפים קוראים לעברנו "יהודים, חלוצים, הכנסו להצילו את נפשותיכם, פודעים בדרך". היו מאתנו שהיטסו, וזה היה חיים שהכריע ואמר "אסור לנו להחבא" והמשכנו ללכת בדרך הראשית כשבידינו בקבוקי חלב דיקים. האספסוף שראה אותנו אמר זה לזה "אלה הם פליסטינצי מווינים" ונמנעו מלהתנגש אתנו. והיינו היהודים היהודים תחת שמי בריסק.

הימים היו ימי עצירת העליה. רבים מדי כמהו לעלות ארצה ופחות מדי זכו לכך, ובפאתי החברה מתנגב הספק ורבים שאורך רוחם ואמונתם לא עמדה להם, חזרו לבית אבא וגורלם היה כגורל הוריהם. וזוכרני כמה הוא, חיים, היה מאושש בדבריו הכנים והמעודדים, באמונתו כי אמנם יהיה שכר לפעלנו. וזכה חיים מה שלא זכו אחרים, ועלה ארצה כאחד המעפילים, ואתו פרומה. נוהג הייתי לראותו פודש ידברי להג והבאי, טרוד בעיסוקים למען עצמו ולמען הזולת, ידיד טוב לידידים, ונזה לבריות, מאמין גדול ומאציל על אחרים.

חבל על דאבדין.

משה לזרסון

(עין-הכרמל)

לרא
זה לזה,
עולמות ה
אבל תמיד
חיל
כרפתן, גא
בשני
כאב העבור
או אם חבר
מקור גאור
"לקנות" א
בענפים וב
את הסכנה
ההבטחה שב
חיים
הקטנה. ה
היודעת לא
ב"גת
לא מעט צר
שבחים אין
תפקיד הקט
חיים
אשר נוצר
חיים
חיינו.
למי בש
בעקבותיה מו
בעניני שיכו
שנתיים בועד
והאיש שהתמצ
מצאתי
השתדל להבין
דרישות אישי
הלך מא
מקומו ומסרת
קשה להב

לראשונה הכרתי את חיים בעבודה יחדיו אתו ברפת. חיינו זרים לא מעט זה לזה, לפחות למראית עין, והיתה זאת בודאי הפתעה לשנינו כמה דומים היו עולמות המחשבה והרעיון שלנו. מתוך הנאה מהויכוחים הפרזנו בנינו ציפי. אבל תמיד שבעתי נחת מדעותיו ואופן הבעתם של יריבי חיים בתקופה ההיא חי באושר שבהגשמה, על כל יסוריה. היה גאה בעבודתו כרפתן, גאה בכחו ובהספקו.

בשנית נפגשתי עם חיים בזמן הפילוג, כסדרן-עבודה. אז כאב חיים את כאב העבודה השכירה. הוא החיחס לענין לא רק מהבחיינה העיונית, אם כלכלית או אם חברתית, אלא הוא כאילו חש איך נגע העבודה השכירה מאיים לבטל את מקור גאוותו הוא. וכי מה ערך להגשמה אישית במהפכת עמנו בדורנו, אם אפשר "לקנות" את הרפתן, ומה צפוי לשויון הערכים בין נשיאה בתפקידים ו"נשיאה" בענפים ובשרותים, אם בעל התפקיד יכול להזמין בטלפון "תחליף"? חיים חש את הסכנה והוא לחם בכל כחו נגד ביטול אותם הערכים שגם למענם, אך גם מתוך ההבטחה שבהם, קבל על עצמו את הקרבנות של ההגשמה העצמית.

חיים היה לוחם נמרץ נגד הסטיה, אך סולה מתוך הבנת הזולת את החולשה הקטנה. הוא ידע ששתי חכונות אלה חושפים אותו לא מעט נגיעות בחברה היודעת לא פעם גם להתאכזר. הוא ידע זאת ונשא בזה ככוריה תחילה ובגאווה. ב"גת" נשא חיים שנים בחליפין בתפקיד סידור העבודה. תפקיד שיט בו לא מעט צרות, הרבה טעות עבודה, והשפעתו על המפעל היא כמעט מכרעת; אך שבחים אין נוהגים לשמוע בתפקיד זה. משם עבר למחסנאות בחמרים, גם זה תפקיד הקשור בכל ענפי היצור במפעל, שטח מורכב ומסועף. חיים עשה את עבודתו זו בהתמסרות עד כי כמעט לא הרגשנו בקיומה עד אשר נוצר החלל הגדול למחרת העדרו.

חיים חי את חיי דורנו בהתלהבות ובהזדהות, ובכך דומה כל טובים היו חיינו.

אשר מ.

x x x

למי בשנים האחרונות לא היו בעיות שיכון? הרי כל בניה חדשה מביאה בעקבותיה מוחרם כללי. לכן כמעט אין חבר שלא נפגש בשנים האחרונות עם חיים בעניני שיכון, מי בהתייעצות, מי בטענות ומי בדרישות. אני הייתי אתו שנתיים בועדה השיכון ולמדתי להכיר אותו מקרוב. הוא היה הרוח החיה בועדה והאיש שהתמצא בכל הענינים.

מצאתי אצלו הבנה וענין עמוק בכל הצעשה בקבוץ ובעולם כלו. הוא השתדל להבין ולמלא אחרי ערכי הפרט ולא תמיד היה קל למצוא דרך ולמזג דרישות אישיות עם עקרונות והקנון.

הלך מאתנו חבר שחי את חיינו בבית הקבוץ באהבה ובהכרה שמצא בו את מקומו ומטרת חיינו.

קשה להבין כי הוא איננו.

מימי

ההסתדרות ה

ה ק ב

NI' 25 ✓

ג

כ"ד בשבט תש"ו

כמעט ו

הוחלט

הקבוץ המאוחד

ניתן ל

אינו מחסל א

אין לו מקום

כל המאמצים

מלאות תוך ה

חודשים מסיו

לחיסול העבוד

לעבור לשותפו

באשר לש

המועצה. כל

מבחינה הסתדר

מבחינה זו שח

הזה דוקא, אב

אלף בעיות יו

חברים ושכירי

יחגשו בגלוי

מקצועית או פ

לכן נשמע במו

עצמית. זהו

על כן על

מוסדות מרכזי

וכל הועדות הה

חיסול העבודה

כל אחד מאתנו

ולחוסף עובדי

יש להעמי

עולים ולתת הו

משפחות לפחות.

בונים כיתה כו